

SYBA-III-REG/ATKT-OCT-2023-ECONOMICS-II

Time: 03 hrs

Max. Marks. 100

- Notes: 1) **ALL** questions are **COMPULSORY**.
सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) Figures to the right indicate full marks.
उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवतात.
3) Simple calculator is allowed.
साध्या गणकयंत्राचा वापर करण्यास परवानगी आहे.

Q.1 **Answer ANY TWO from the following:** [20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या:

- A) Explain the meaning and scope of macroeconomics.
समग्रलक्षी अर्थशास्त्राचा अर्थ आणि व्याप्ती सांगा.
- B) Calculate GDP in a closed and an open economy, GNP, and NNP at market price from the following information:
C = ₹ 250cr, I = ₹ 500cr, G = ₹ 200cr, X = ₹100cr, M = ₹ 150cr, R = ₹ 80cr,
P = ₹ 120cr D = ₹ 50cr.
बंद अर्थव्यवस्थेतील आणि खुल्या अर्थव्यवस्थेतील संकल देशांतर्गत उत्पादन (GDP),
निव्वळ स्थूल राष्ट्रीय उत्पन्न (GNP), निव्वळ राष्ट्रीय उत्पन्न (NNP) बाजारभावानुसार मोजा:
C = ₹ २५० कोटी, I = ₹५०० कोटी, G = ₹ २०० कोटी, X = ₹१०० कोटी, M = ₹.१५० कोटी,
R = ₹८० कोटी, P = ₹ १२० कोटी, D = ₹ ५० कोटी.
- C) Describe the circular flow of national income in an open economy.
खुल्या अर्थव्यवस्थेतील राष्ट्रीय उत्पन्नाच्या चक्राकार प्रवाहाचे वर्णन करा.

Q.2 **Answer ANY TWO from the following:** [20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या:

- A) "The intersection of the aggregate demand and aggregate supply functions determines the equilibrium level of output and employment" Explain.
"एकूण मागणी आणि एकूण पुरवठा फलन यांचे छेदनबिंदू उत्पादन आणि रोजगाराची समतोल पातळी निर्धारित करते" स्पष्ट करा.
- B) Explain the consumption function with a suitable diagram.
योग्य आकृतीसह उपभोग फलन स्पष्ट करा.
- C) Given MPC is 9/10 and an initial increase in investment of Rs.100, calculate final increase in total income and show the process of income generation with the help of working of multiplier.
दिलेल्या MPC ९/१०, आणि सुरवातीची गुंतवणूक रु.१००, च्या सहाय्याने एकूण उत्पन्नातील अंतिम वाढीची गणना करा आणि गुंतवणूक गुणक मदतीने उत्पन्न निर्मितीची प्रक्रिया दर्शवा.

Q.3 **Answer ANY TWO from the following:** [20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या:

- A) Define money supply. Explain various determinants of money supply.
पैशाच्या पुरवठाच्या व्याख्या सांगून त्याचे विविध निधारक स्पष्ट करा.
- B) Explain the Friedman approach to the demand for money.
पैशाच्या मागणीचा फ्रिडमणचा दृष्टीकोन स्पष्ट करा.

(P.T.O)

SYBA-III-REG/ATKT-OCT-2023-ECONOMICS-II

- C) i) What is Velocity of circulation of money?
ii) If the GNP is Rs.50,000 cr and money stock (M1) is Rs.10,000 cr. Calculate the Income velocity of money.
- i) पैशाच्या अभिसरणाचा वेग काय ते सांगा?
ii) जर निव्वळ स्थूल राष्ट्रीय उत्पन्न (GNP) रु.५०,००० कोटी आणि पैशाचा पुरवठा (M1) रु.१०,००० कोटी असेल तर पैशाची उत्पन्न गती किती असेल.

Q.4 **Answer ANY TWO from the following:** [20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या:

- A) Explain the banking functions of a commercial bank.
व्यावसायिक बँकेची बँकिंग कार्य स्पष्ट करा.
- B) Explain the assets and liabilities of a commercial bank.
व्यावसायिक बँकेची मालमत्ता आणि दायित्वे स्पष्ट करा.
- C) Explain the traditional functions of a central bank.
मध्यवर्ती बँकेची पापारंपारिक कार्य स्पष्ट करा.

Q.5 **Write short notes on: (ANY TWO)** [20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर टीप लिहा:

- A) GDP and GNP
सकल देशांतर्गत उत्पादन (GDP) आणि निव्वळ स्थूल राष्ट्रीय उत्पन्न (GNP)
- B) Say's Law of Market
'से'च्या बाजाराचा नियम
- C) RBI's Approach to the Measurement of Money Supply
पैशाचा पुरवठा मोजण्याच्या भारतीय मध्यवर्ती बँकेचा दृष्टीकोन
- D) Promotional functions of the RBI
भारतीय मध्यवर्ती बँकेची प्रोत्साहनात्मक कार्य

ॐॐॐॐॐॐॐॐ

SYBA-III-REG/ATKT-OCT-2023-ECONOMICS-III

Time: 03 hrs

Max. Marks. 100

- Note: 1) **ALL** questions are **COMPULSORY**.
सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
- 2) Figures to the right indicate full marks.
उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवतात.
- 3) Draw neat diagrams and give examples wherever necessary.
अवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा व उदाहरणे द्या.
- 4) Use of simple calculator is allowed.
साध्या गणकयंत्राचा वापर करण्यास परवानगी आहे.

Q.1 **Answer ANY TWO from the following:** [20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या:

- A) Briefly discuss the scope and subject matter of public finance.
सार्वजनिक वित्ताची व्याप्ती आणि शाखांची (subject matter) थोडक्यात चर्चा करा.
- B) What are the causes of market failure?
बाजार अपयशाची कारणे कोणती आहेत?
- C) Explain the principle of functional finance.
कार्यात्मक वित्ताचे तत्व स्पष्ट करा.

Q.2 **Answer ANY TWO from the following:** [20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या:

- A) Diagrammatically explain the Dalton's approach to Principle of Maximum Social Advantage.
डाल्टनचे महत्तम सामाजिक लाभ तत्व आकृतीद्वारे स्पष्ट करा.
- B) Bring out the merits and demerits of indirect tax.
अप्रत्यक्ष कराचे गुण - दोष नमूद करा.
- C) Describe the concepts of impact, shifting and incidence of taxation.
कराच्या कराघात, करपान व कर संक्रमन या संकल्पनांचे वर्णन करा.

Q.3 **Answer ANY TWO from the following:** [20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या:

- A) Discuss the various classifications of public expenditure.
सार्वजनिक खर्चाच्या विविध वर्गीकरणाची चर्चा करा.
- B) Define fiscal policy. Explain the objectives of fiscal policy.
राजकोषीय धोरणाची व्याख्या द्या. राजकोषीय धोरणाची उद्दिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- C) From the following data of a government budget for country 'C' for the financial year 2022-2023, calculate the revenue deficit, fiscal deficit, and primary deficit.

Particulars	Amount (₹ in Crores)
Revenue Receipts	125
Revenue Expenditure	165
Capital Receipts	80
Capital Expenditure	95
Borrowings	55
Interest payment	50

(P.T.O)

SYBA-III-REG/ATKT-OCT-2023-ECONOMICS-III

वित्तीय वर्ष २०२२-२०२३ जे 'क' या देशाचे सार्वजनिक अंदाजपत्रक दिलेले आहे, त्यावरून महसूल तूट, राजकोषीय तूट आणि प्राथमिक तूट शोधा.

तपशील	रक्कम (₹ कोटी रुपयांमध्ये)
महसूल पोच	१२५
महसूल खर्च	१६५
भांडवली पोच	८०
भांडवली खर्च	९५
उधारी	५५
व्याज देयके	५०

Q.4

Answer ANY TWO from the following:

[20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या:

- What is GST? Explain its expected benefits.
वस्तु व सेवा कर म्हणजे काय? त्याचे अपेक्षित फायदे स्पष्ट करा.
- What were the main features of the FRBM Act, 2003?
FRBM कायदा, २००३ ची मुख्य वैशिष्ट्ये कोणती आहेत?
- Discuss the major recommendations of the Fourteenth Finance Commission.
चौदाव्या वित्त आयोगाच्या प्रमुख शिफारशींची चर्चा करा.

Q.5

Write short answers on ANY TWO of the following:

[20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर थोडक्यात उत्तरे लिहा:

- Instruments of stabilization policy
स्थैर्यीकरण धोरणाची साधने
- Important role of taxation
करप्रणालीची महत्वपूर्ण भूमिका
- Distinction between internal and external public debts
अंतर्गत व बहिर्गत सार्वजनिक कर्जातील फरक
- Preparation of the annual budget and budget documents
वार्षिक अंदाजपत्रक व अंदाजपत्रक दस्तऐवज तयारी

७३९०७८७२

SYBA-III-REG/ATKT-OCT-2023-FC-III

Time: 02 hrs 30 min

Max. Marks. 75

- Note: 1) **ALL** questions are **COMPULSORY**.
सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) Figures to the right indicate full marks.
उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवतात.

- Q.1 A) **Explain the following concepts: (ANY FIVE)** [15]
खालील संकल्पना स्पष्ट करा: (कोणत्याही पाच)
1) Myths मिथक	5) Public speaking सार्वजनिक संवाद
2) Scheduled castes अनुसूचित जाती	6) Communication संभाषण
3) Avalanches हिमस्खलन	7) Prejudices पूर्वग्रह
4) Renaissance पुनरुज्जीवन	8) Minorities अल्पसंख्याक
- OR**
- Q.1 B) Write a detail note on the foundation course (semester III) project submitted by you. [15]
तुम्ही सादर केलेल्या फाउंडेशन कोर्स (सेमिस्टर III) प्रकल्पावर सविस्तर टिपण लिहा.
- Q.2 A) Discuss the type of violence faced by women and the various remedies available to them. [15]
महिलांनावर होणाऱ्या हिंसाचाराचे प्रकार आणि त्यांच्यासाठी उपलब्ध विविध उपायांची चर्चा करा.
- OR**
- Q.2 B) Explain the role and functions of the NCST and NCSC. [15]
राष्ट्रीय अनुसूचित जमाती आयोग (NCST) आणि राष्ट्रीय अनुसूचित जाती आयोगाची (NCSC) भूमिका आणि कार्ये स्पष्ट करा.
- Q.3 A) Write a detail note on natural disaster and its effects on people. [15]
नैसर्गिक आपत्ती आणि त्यांचे लोकांवर होणारे परिणाम यावर सविस्तर टिपण लिहा.
- OR**
- Q.3 B) Explain the issues related to compensation, resettlement and rehabilitation of the disaster victims. [15]
आपत्तीग्रस्तांचे नुकसान भरपाई, पुनस्थापना आणि पुनर्वसन यासंबंधीचे मुद्दे स्पष्ट करा.
- Q.4 A) Define technology. Explain its characteristics and role in modern day life. [15]
तंत्रज्ञानाची व्याख्या लिहा. त्याची वैशिष्ट्ये आणि आधुनिक जीवनातील भूमिका स्पष्ट करा.
- OR**
- Q.4 B) Explain in detail the role of science in exploding myths, blind beliefs and prejudices. [15]
मिथक, अंधश्रद्धा आणि पूर्वग्रह दूर करण्यात विज्ञानाची भूमिका तपशीलवार स्पष्ट करा.
- Q.5 A) Define leadership and explain the characteristics of effective leadership. [15]
नेतृत्वाची व्याख्या करा आणि प्रभावी नेतृत्वाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- OR**
- Q.5 B) Describe the formal and informal channels of communication. [15]
संवादाची औपचारिक आणि अनौपचारिक माध्यमे विशद करा.

SYBA-III-REG/ATKT-OCT-2023-HISTORY-II

Time: 03 hrs

Max. Marks. 100

Note: 1) **ALL** questions are **COMPULSORY**.

सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

2) Figures to the right indicate full marks.

उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- Q.1 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]
खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:
- A) Write a note on the causes of the Renaissance.
पुनर्जागरणाच्या कारणांवर एक टीप लिहा.
- B) Describe the oceanic explorations of Columbus.
कोलंबसच्या सागरी अन्वेषणांचे वर्णन करा.
- C) Discuss the causes of the Reformation in Europe.
युरोपमधील सुधारणांच्या कारणांची चर्चा करा.
- Q.2 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]
खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:
- A) Review the Economic causes of the American Revolution.
अमेरिकन क्रांतीच्या आर्थिक कारणांचे पुनरावलोकन करा.
- B) Evaluate the political and economic causes of the French Revolution.
फ्रेंच राज्यक्रांतीच्या राजकीय आणि आर्थिक कारणांचे मूल्यांकन करा.
- C) Examine the invention in the textile industry and its impact.
वस्त्रोद्योगातील आविष्कार आणि त्याचे परिणाम तपासा.
- Q.3 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]
खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:
- A) Why the Nation-States were formed in Europe?
युरोपमध्ये राष्ट्र-राज्य का निर्माण झाले?
- B) Explain the Unification of Italy.
इटालियन एकीकरण स्पष्ट करा.
- C) Elucidate the techniques of the Neo-Imperialism.
नव-साम्राज्यवादाच्या तंत्रांचे मूल्यमापन करा.
- Q.4 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]
खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:
- A) Investigate the causes of the First World War.
पहिल्या महायुद्धाची कारणे तपासा.
- B) Give the reasons of the Russian Revolution.
रशियन क्रांतीची कारणे द्या.
- C) Write a note on the League of Nations.
लीग ऑफ नेशन्सवर एक टीप लिहा.
- Q.5 **Write Short Notes: (ANY TWO)** [20]
कोणत्याही दोन वर टीपा लिहा:
- A) Martin Luther and Ninety-Five Thesis
मार्टिन ल्यूथर आणि ९५ प्रबंध

(P.T.O)

SYBA-III-REG/ATKT-OCT-2023-HISTORY-II

- B) Military Career of Napoleon
नेपोलियनची लष्करी कारकीर्द
- C) Bismark and Unification of Germany
जर्मनीचे एकीकरण आणि बिस्मार्क
- D) Effects of the First World War
पहिल्या महायुद्धाचे परिणाम

ॐ १०८२

SYBA-III-REG/ATKT-OCT-2023-HISTORY-III

Time: 03 hrs

Max. Marks. 100

Note: 1) **ALL** questions are **COMPULSORY**.

सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

2) Figures to the right indicate full marks.

उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- Q.1 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]
खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:
- A) Write a note on the archaeological sources of the Ancient Indian History.
प्राचीन भारतीय इतिहासातील archaeological स्रोतांवर टीप लिहा.
- B) Elucidate the religious sources of the Ancient India.
प्राचीन भारतातील धार्मिक साहित्याची गणना करा.
- C) Describe any two foreign accounts on the Ancient Indian History.
प्राचीन भारतीय इतिहासावरील कोणत्याही दोन विदेशी खात्यांचे वर्णन करा.
- Q.2 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]
खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:
- A) Discuss the economic life of the Indus Valley people.
सिंधू खोऱ्यातील लोकांच्या आर्थिक जीवनाची चर्चा करा.
- B) Examine the worship of the Mother Goddess and Nature during Indus Valley Times.
सिंधू संस्कृतीच्या काळात देवी आणि निसर्ग पूजेचे परीक्षण करा.
- C) Explain the town planning of Mohenjodaro and Harappa.
मोहनेजोदारो आणि हडप्पाचे नगर नियोजन स्पष्ट करा.
- Q.3 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]
खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:
- A) Examine the administration of the Vedic -Aryans.
वैदिक आर्यांच्या कारभाराचे परीक्षण करा.
- B) Throw a light on the Economic life of the Aryans.
आर्यांच्या आर्थिक जीवनावर प्रकाश टाका.
- C) Write a note on the Vedic Gods and religion.
वैदिक देव आणि धर्म यावर एक टीप लिहा.
- Q.4 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]
खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:
- A) Describe the administration of the Republics and Monarchies.
प्रजासत्ताक आणि राजेशाहीच्या प्रशासनाचे वर्णन करा.
- B) Assess the Jain philosophy and Lord Mahavir's teachings.
जैन तत्त्वज्ञान आणि भगवान महावीर यांच्या शिकवणीचे मूल्यांकन करा.
- C) Explain the impact of the Greek invasion.
ग्रीक आक्रमणाचा प्रभाव स्पष्ट करा.

(P.T.O)

Q.5

Attempt ANY TWO of the following:

[20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- A) Non-religious Sources
गैर-धार्मिक स्रोत
- B) Decline of the Indus Valley Civilization
सिंधू संस्कृतीची घसरण
- C) Varnashrama system
वर्णाश्रम पद्धती
- D) Gautam Buddha and Buddhism
गौतम बुद्ध आणि बौद्ध धर्म

०३१०•१०२३

- Note: 1) **ALL** questions are **COMPULSORY**.
सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) Figures to the right indicate full marks.
उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) Each question carries equal marks.
प्रत्येक प्रश्नाला समान गुण आहेत.

- Q.1 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]
खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:
- A) With the rapidly changing society, the institutions of family and marriage are undergoing substantive changes. Elaborate.
झपाट्याने बदलणाऱ्या समाजासोबत कुटुंब आणि विवाह संस्थांमध्ये आमूलाग्र बदल होत आहेत. हे विस्तृत करा.
- B) Differentiate between "Sex" and "Gender".
"लिंग" आणि "लिंगभेद" यांच्यात फरक करा.
- C) Is marriage rooted in patriarchy? Discuss your views.
विवाहाचे मूळ पितृसत्ता आहे का? तुमच्या मतांवर चर्चा करा.
- Q.2 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]
खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:
- A) Critically examine the theory of Class Struggle by Karl Marx.
कार्ल मार्क्सच्या वर्ग संघर्षाच्या सिद्धांताचे गंभीरपणे परीक्षण करा.
- B) What was Dr. B.R.Ambedkar's contribution in eradicating caste discrimination from the Indian Society?
भारतीय समाजातील जातीय भेदभाव नष्ट करण्यात डॉ. बी.आर. आंबेडकरांचे योगदान काय होते?
- C) Examine the Gandhian Economic Order.
गांधीवादी इकॉनॉमिक ऑर्डरचे परीक्षण करा.
- Q.3 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]
खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:
- A) Discuss the principles of justice of war.
युद्धाच्या न्यायाच्या तत्वांची चर्चा करा.
- B) What do you understand by pacifism? What are its different types?
शांततावाद म्हणजे काय? त्याचे विविध प्रकार कोणते आहेत?
- C) What is the difference between 'jus ad bellum' and 'jus in bello'? Explain with examples.
'जस अँड बेलम' आणि 'जस इन बेलो' मध्ये काय फरक आहे? उदाहरणांसह स्पष्ट करा.
- Q.4 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]
खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:
- A) Discuss the philosophy of Multiculturalism according to Bhikhu Parekh?
भिखू पारेख यांच्या मते बहुसांस्कृतिकतेच्या तत्त्वज्ञानाची चर्चा करा?
- B) Who gave an Egalitarian critique of Multiculturalism? What was his argument?
बहुसांस्कृतिकतेची समतावादी टीका कोणी केली? त्यांचा युक्तिवाद काय होता?
- C) What was Michael Dummett's views on immigration and refugees?
मायकेल डमेटचे इमिग्रेशन आणि निर्वासितांबद्दलचे मत काय होते?

Q.5

Write a note on: (ANY TWO)

[20]

कोणत्याही दोन वर टिपा लिहा:

- A) Masculinity & Feminity
पुरुषत्व आणि स्त्रीत्व
- B) Black Skin White Mask
काळी त्वचा पांढरा मुखवटा
- C) Right Intention of war
युद्धाचा योग्य हेतू
- D) Orientalism
प्राच्यविद्या

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

- Note: 1) **ALL** questions are **COMPULSORY**.
सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) Figures to the right indicate full marks.
उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) Read the instruction carefully.
सूचना काळजीपूर्वक वाचा.

- Q.1 **Attempt ANY TWO from the following:** [20]
खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:
- A) Define theory and explain the Normative approach to political theory.
सिद्धांताची व्याख्या लिहा. राजकीय सिद्धांताचा आदर्शवादी दृष्टिकोन स्पष्ट करा.
- B) Describe the Legal Institutional approach to the study of political theory.
राजकीय सिद्धांताच्या अध्ययनाचा कायदेशीर संस्थात्मक दृष्टिकोन विशद करा.
- C) Discuss briefly the nature and scope of political theory.
राजकीय सिद्धांताचे स्वरूप आणि व्याप्तीची थोडक्यात चर्चा करा.
- Q.2 **Attempt ANY TWO from the following:** [20]
खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:
- A) Explain briefly the social contract theory of Hobbes and Locke.
हॉब्स आणि लॉक यांचा सामाजिक करार सिद्धांत थोडक्यात स्पष्ट करा.
- B) Describe the challenges to the modern nation state.
आधुनिक राष्ट्रांसमोरील आव्हानांचे वर्णन करा.
- C) Define State. Discuss the elements of state in detail.
राज्याची व्याख्या लिहा. राज्याच्या घटकांची तपशीलवार चर्चा करा.
- Q.3 **Attempt ANY TWO from the following:** [20]
खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:
- A) Define Power and explain the various sources of power.
सत्तेची व्याख्या लिहा आणि सत्तेचे विविध स्त्रोत स्पष्ट करा.
- B) Define Legitimacy. Explain its concept and meaning.
अधिमान्यतेची व्याख्या लिहा. अधिमान्यतेची संकल्पना आणि अर्थ स्पष्ट करा.
- C) Explain the scope of authority and discuss its sources in brief.
अधिसत्तेची व्याप्ती स्पष्ट करून त्याच्या स्त्रोतांची थोडक्यात चर्चा करा.
- Q.4 **Attempt ANY TWO from the following:** [20]
खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:
- A) Define Law. Discuss the various types of law.
कायद्याची व्याख्या लिहा. कायद्याच्या विविध प्रकारांची चर्चा करा.
- B) Discuss the various ground and reasons of political obligation.
राजकीय आबंधनाच्या विविध आधारांची आणि आबंधनाच्या कारणांवर चर्चा करा.
- C) Explain the concept and features of law in detail.
कायद्याची संकल्पना आणि वैशिष्ट्ये तपशीलवार स्पष्ट करा.

Q.5

Write short notes: (ANY FOUR)

[20]

कोणत्याही चार वर टीपा लिहा:

- A) Right to resist
प्रतिकाराचा अधिकार
- B) Force theory
बल सिद्धांत
- C) Types of power
सत्तेचे प्रकार
- D) Civil society
नागरी समाज
- E) Welfare state
कल्याणकारी राज्य
- F) Violent forms of resistance
प्रतिकाराचे हिंसक प्रकार

०३१०•१००३

- Note: 1) **ALL** questions are **COMPULSORY**.
सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
- 2) Figures to the right indicate full marks.
उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
- 3) Read the instructions carefully.
सूचना काळजीपूर्वक वाचा.

- Q.1 **Attempt ANY TWO from the following:** [20]
खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:
- A) Define public administration and distinguish between public and private administration.
लोक प्रशासनाची व्याख्या करा आणि लोक आणि खाजगी प्रशासनामध्ये फरक स्पष्ट करा.
- B) Explain the POSDCoRB and subject matter view of public administration.
पोस्डकोर्ब आणि सार्वजनिक प्रशासनाच्या विषयाचा दृष्टिकोन स्पष्ट करा.
- C) Discuss the role and significance of public administration in a modern state.
आधुनिक राज्यात लोक प्रशासनाची भूमिका आणि महत्त्व यावर चर्चा करा.
- Q.2 **Attempt ANY TWO from the following:** [20]
खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:
- A) Explain Taylors contribution to the scientific management theory.
वैज्ञानिक व्यवस्थापन सिद्धांतामध्ये टेलरचे योगदान स्पष्ट करा.
- B) Describe Elton Mayo's contribution to human relations theory.
मानवी संबंध सिद्धांतामध्ये मेयोच्या योगदानाचे वर्णन करा.
- C) Explain in detail Max Weber's views on authority.
अधिसत्ता बद्दल मॅक्स वेबरचे मत तपशीलवार स्पष्ट करा.
- Q.3 **Attempt ANY TWO from the following:** [20]
खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:
- A) Describe the advantages and limitations of delegation.
अधिकार प्रदानाचे फायदे आणि मर्यादांचे वर्णन करा.
- B) Explain the trait theory of leadership.
नेतृत्वाचा गुणधर्म सिद्धांत स्पष्ट करा
- C) Describe David Mcllelland's Three Needs Theory.
डेव्हिड मॅकलॅंडच्या तीन गरजांच्या सिद्धांताचे वर्णन करा.
- Q.4 **Attempt ANY TWO from the following:** [20]
खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:
- A) Define good governance and explain its characteristics.
सुशासनाची व्याख्या करा आणि त्याची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- B) Explain the initiatives by the government of India on e- governance.
ई-शासन बाबत भारत सरकारच्या पुढाकारांचे स्पष्टीकरण करा.
- C) Define PPP and explain its benefits and limitations.
सार्वजनिक खाजगी उपक्रमाची (पीपीपी) व्याख्या करा आणि त्याचे फायदे आणि मर्यादा स्पष्ट करा.
- Q.5 **Write short notes: (ANY FOUR)** [20]
कोणत्याही चार वर टीपा लिहा:
- A) Hierarchy पदानुक्रम
B) Theory Y सिद्धांत Y
C) Disadvantages of centralization केंद्रीकरणाचे तोटे
D) Bureaucracy नोकरशाही
E) Limitations of e governance ई शासनाच्या मर्यादा
F) New public management नव सार्वजनिक व्यवस्थापन

SYBA-III-REG/ATKT-OCT-2023-PSYCHOLOGY-II

Time: 03 hrs

Max. Marks. 100

- Note: 1) **ALL** questions are **COMPULSORY**.
सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) Figures to the right indicate full marks.
उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- Q.1 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]
खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:
- A) Explain 4 values that must be adopted by a subject to qualify as a science with examples. Explain why we use scientific method.
विज्ञान म्हणून पात्र होण्यासाठी विषयाने दत्तक घेतलेली 4 मूल्ये उदाहरणांसह स्पष्ट करा. आम्ही वैज्ञानिक पद्धती का वापरतो ते स्पष्ट करा.
- B) Describe the major advances in the field of social psychology. (Elaborate on: Cognition and behavior, Role of emotions and social relationships)
सामाजिक मानसशास्त्राच्या क्षेत्रातील प्रमुख प्रगतीचे वर्णन करा. (विस्तृत करा: आकलन आणि वर्तन, भावनांची भूमिका आणि सामाजिक संबंध)
- C) What is the role of Theory in Social Psychology?
सामाजिक मानसशास्त्रात सिद्धांताची भूमिका काय आहे?
- Q.2 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]
खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:
- A) Define Social Perception and explain the following non-verbal cues:
a. Facial expressions b. Eye contact c. Touching
सामाजिक धारणा परिभाषित करा आणि खालील गैर-मौखिक संकेत स्पष्ट करा:
a. चेहऱ्यावरील हावभाव b. डोळा संपर्क c. स्पर्श करणे
- B) Define attribution and explain Jones and Davis theory/ Correspondence inference theory.
विशेषता परिभाषित करा आणि जोन्स आणि डेव्हिस सिद्धांत/ पत्रव्यवहार अनुमान सिद्धांत स्पष्ट करा.
- C) Describe the fundamental research done on Impression Formation also discuss how quickly and accurately we form first impressions.
इंप्रेशन फॉर्मेशनवर केलेल्या मूलभूत संशोधनाचे वर्णन करा तसेच आम्ही प्रथम छाप किती लवकर आणि अचूकपणे तयार करतो यावर चर्चा करा.
- Q.3 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]
खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:
- A) Define attitude and explain the difference between explicit and implicit attitudes. Give a detail review of experimental evidence for the same (IAT and how it is used in social psychology)
वृत्ती परिभाषित करा आणि स्पष्ट(explicit) आणि अंतर्निहित(implicit) वृत्तीमधील फरक स्पष्ट करा. त्यासाठी प्रायोगिक पुराव्याचे तपशीलवार पुनरावलोकन द्या (IAT आणि ते सामाजिक मानसशास्त्रात कसे वापरले जाते)
- B) Comment on link between attitudes and behavior and the factors that affect this relationship.
a. Social context b. Strength of attitudes c. Attitude extremity
वृत्ती आणि वर्तन आणि या नातेसंबंधावर परिणाम करणारे घटक यांच्यातील दुव्यावर टिप्पणी द्या.
a. सामाजिक संदर्भ b. वृत्तीची ताकद c. वृत्तीचा अतिरेक
- C) Explain the two processes/theories through which attitudes guide behavior.
दोन प्रक्रिया/सिद्धांत स्पष्ट करा ज्याद्वारे वृत्ती वर्तनाचे मार्गदर्शन करतात.

(P.T.O)

SYBA-III-REG/ATKT-OCT-2023-PSYCHOLOGY-II

Q.4

Attempt ANY TWO of the following:

[20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- A) Explain how physical beauty plays a role in enhancing interpersonal attraction.
आंतरवैयक्तिक आकर्षण वाढवण्यात शारीरिक सौंदर्य कशी भूमिका बजावते ते स्पष्ट करा.
- B) Explain the importance of social skills in developing reciprocal liking.
परस्पर आवड निर्माण करण्यासाठी सामाजिक कौशल्यांचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- C) How gender and stage of relationship affect what we desire in another person in relationships?
नातेसंबंधातील दुसऱ्या व्यक्तीमध्ये आपल्याला काय हवे आहे यावर लिंग आणि नातेसंबंधाचा टप्पा कसा परिणाम करतो?

Q.5

Attempt ANY TWO of the following:

[20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- A) Write a detailed note on deception, informed consent and debriefing.
फसवणूक, सूचित संमती आणि डीब्रीफिंगवर तपशीलवार टीप लिहा.
- B) Write a detailed note on Facial feedback hypothesis.
फेशियल फीडबॅक हायपोथिसिसवर तपशीलवार नोट लिहा.
- C) Explain the two cognitive processes that occur when being persuaded.
मन वळवताना होणाऱ्या दोन संज्ञानात्मक प्रक्रिया स्पष्ट करा.
- D) Explain the importance of affiliation or need to belong in human existence.
संलग्नतेचे महत्त्व किंवा मानवी अस्तित्वात असणे आवश्यक आहे हे स्पष्ट करा.

७३९०१८०२

SYBA-III-REG/ATKT-OCT-2023-PSYCHOLOGY-III

Time: 03 hrs

Max. Marks. 100

Note: 1) **ALL** questions are **COMPULSORY**.

सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

2) Figures to the right indicate full marks.

उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- Q.1 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]
खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:
- A) Define the field of lifespan development and describe what it encompasses. Explain cohorts.
आयुर्मान विकासाचे क्षेत्र परिभाषित करा आणि त्यात काय समाविष्ट आहे त्याचे वर्णन करा. समूह स्पष्ट करा.
- B) How do adolescents use and abuse alcohol and tobacco?
किशोरवयीन मुले दारू आणि तंबाखूचा वापर आणि गैरवापर कसा करतात?
- C) What are the dangers presented by adolescent sexual practices?
किशोरवयीन लैंगिक पद्धतींमुळे कोणते धोके निर्माण होतात?
- Q.2 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]
खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:
- A) Explain how relationships with peers change during adolescence.
किशोरावस्थेत समवयस्कांशी नाते कसे बदलते ते स्पष्ट करा.
- B) Explain in detail how Erikson explains the identity formation during adolescence.
एरिकसन पौगंडावस्थेतील ओळख निर्माण कसे स्पष्ट करतात ते तपशीलवार सांगा.
- C) Explain the role of popularity and conformity in adolescence.
पौगंडावस्थेतील लोकप्रियता आणि अनुरूपतेची भूमिका स्पष्ट करा.
- Q.3 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]
खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:
- A) Explain eating, nutrition, and obesity in early adulthood.
सुरुवातीच्या प्रौढावस्थेतिल खाणे, पोषण आणि लठ्ठपणा स्पष्ट करा.
- B) What is postformal thought? Explain different approaches to postformal thinking.
पोस्टफॉर्मल विचार म्हणजे काय? पोस्टफॉर्मल थिंकिंगच्या वेगवेगळ्या पद्धती समजावून सांगा.
- C) Describe who attends college and how do young adults react to the demands of college life?
महाविद्यालयात कोण जातात आणि तरुण प्रौढ महाविद्यालयीन जीवनाच्या मागण्यांवर कसा प्रतिसाद देतात याचे वर्णन करा?
- Q.4 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]
खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:
- A) Explain in detail what makes young adults happy and what does social clock mean?
तरुण प्रौढांना कशामुळे आनंद होतो आणि सामाजिक घड्याळ म्हणजे काय ते स्पष्ट करा.
- B) Explain in detail the different kinds of love.
प्रेमाचे विविध प्रकार तपशीलवार सांगा.
- C) Describe how young adults choose spouses.
तरुण प्रौढ आपला जोडीदार कसे निवडतात याचे वर्णन करा.

(P.T.O)

Q.5

Attempt ANY TWO of the following:

[20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- A) Explain No Child Left Behind Act.
'कायद्याच्या मागे कोणतेही मूल सोडले नाही' हे स्पष्ट करा.
- B) Write a note on development of self-concept and self-esteem in adolescence.
पौंगडावस्थेतील आत्म-संकल्पना आणि आत्म-सन्मानाच्या विकासावर एक टीप लिहा.
- C) What are the challenges faced by people with physical disabilities in early adulthood?
प्रौढत्वात शारीरिक अपंगत्व असलेले लोक कोणत्या आव्हानांना तोंड देतात?
- D) Are attachment styles related to romantic relationships? Explain.
संलग्नक शैली रोमँटिक संबंधांशी संबंधित आहे का? स्पष्ट करा.

०३१०•१०२३

SYBA-III-REG/ATKT-OCT-2023-ADVERTISING

Time: 03 hrs

Max. Marks. 100

- Note: 1) **ALL** questions are **COMPULSORY**.
सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) Figures to the right indicate full marks.
उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1 A) **Fill in the blanks: (ANY TEN)**

[10]

रिक्त जागा भरा: (कोणतेही दहा)

i) The process of direct communication between the sales person and a prospect is called _____.

- A) Personal Selling B) Advertising
C) Direct Marketing D) Outdoor Advertising

विक्री व्यक्ती आणि संभाव्य व्यक्ती यांच्यातील थेट संवादाच्या प्रक्रियेला _____ म्हणतात.

- A) वैयक्तिक विक्री B) जाहिरात
C) डायरेक्ट मार्केटिंग D) मैदानी जाहिराती

ii) _____ Advertising is undertaken by sellers of industrial products.

- A) Personal B) Consumer
C) Industrial D) Social

_____ औद्योगिक उत्पादनांच्या विक्रेत्यांद्वारे जाहिरात केली जाते.

- A) वैयक्तिक B) ग्राहक
C) औद्योगिक D) सामाजिक

iii) Brand image is the _____ of the brand in the minds of target customers.

- A) Vision B) Perception
C) Mission D) Proposition

लक्षित ग्राहकांच्या मनात ब्रँडची प्रतिमा ही ब्रँडची _____ असते.

- A) दृष्टी B) धारणा
C) ध्येय D) प्रस्ताव

iv) Creative Pitch is prepared by a _____ to secure advertising account.

- A) Production Manager B) HR Manager
C) Salesforce D) Ad agency

जाहिरात खाते सुरक्षित करण्यासाठी _____ द्वारे क्रिएटिव्ह पिच तयार केली जाते.

- A) उत्पादन व्यवस्थापक B) एचआर मॅनेजर
C) सेल्सफोर्स D) जाहिरात एजन्सी

v) _____ agency provides all advertising services to the client.

- A) Full Service B) Global
C) In-house D) Proposition

_____ एजन्सी क्लायंटला सर्व जाहिरात सेवा पुरवते.

- A) पूर्ण सेवा B) ग्लोबल
C) इन-हाउस D) प्रस्ताव

vi) _____ is the official recognition given to an ad agency to conduct business on professional basis.

- A) Proposition B) Client Relationship
C) Accreditation D) Compensation

(P.T.O)

SYBA-III-REG/ATKT-OCT-2023-ADVERTISING

- _____ ही जाहिरात एजन्सीला व्यावसायिक आधारावर व्यवसाय करण्यासाठी दिलेली अधिकृत मान्यता आहे.
- A) प्रस्ताव B) ग्राहक संबंध
C) मान्यता D) भरपाई
- vii) _____ is not an element of Integrated Marketing Communication.
- A) Events & Sponsorship B) Internet
C) Sales Promotion D) Physical Distribution
- _____ हा एकात्मिक विपणन संप्रेषणाचा घटक नाही.
- A) कार्यक्रम आणि प्रायोजकत्व B) इंटरनेट
C) विक्री प्रोत्साहन D) भौतिक वितरण
- viii) _____ refers to closing account with existing agency and switch to another agency.
- A) Client Turnover B) Creative Pitch
C) Copy Writing D) Brand image
- _____ म्हणजे विद्यमान एजन्सीचे खाते बंद करणे आणि दुसऱ्या एजन्सीवर स्विच करणे.
- A) क्लायंट टर्नओव्हर B) क्रिएटिव्ह पिच
C) कॉपी रायटिंग D) ब्रँड प्रतिमा
- ix) The AIDA formula was popularized by _____.
- A) E. K. Strong B) William Stanton
C) Peter Drucker D) Johannes Gutenberg
- AIDA सूत्र _____ ने लोकप्रिय केले.
- A) ई.के. स्ट्रॉंग B) विल्यम स्टॅटन
C) पीटर ड्रुकर D) जोहान्स गुटेनबर्ग
- x) _____ advertising focuses on the achievements of the organization.
- A) Advocacy B) Institutional
C) Pro bono D) Green
- _____ जाहिरात संस्थेच्या उपलब्धींवर लक्ष केंद्रित करते.
- A) वकिली B) संस्थात्मक
C) प्रो बोनो D) ग्रीन
- xi) Promotion of bio-degradable packaging can be done through _____ advertising.
- A) Political B) Rural
C) Green D) Product
- बायो-डिग्रेडेबल पॅकेजिंगचा प्रचार _____ जाहिरातींद्वारे केला जाऊ शकतो.
- A) राजकीय B) ग्रामीण
C) ग्रीन D) उत्पादन
- xii) The first alphabet 'A' in AIDA process stands for _____.
- A) Achievement B) Advice
C) Action D) Attention
- AIDA प्रक्रियेतील प्रथम 'A' वर्णमाला _____ आहे.
- A) साध्य B) सल्ला
C) कृती D) लक्ष

SYBA-III-REG/ATKT-OCT-2023-ADVERTISING

- B) **State whether following statements are TRUE or FALSE: (ANY TEN)** [10]
खालील विधाने सत्य आहेत की असत्य आहेत ते सांगा: (कोणतेही दहा)
- Advertising does not require creativity.
जाहिरातींना सर्जनशीलतेची गरज नसते.
 - Advertising is an element of product mix.
जाहिरात हा उत्पादनाच्या मिश्रणाचा एक घटक आहे.
 - Retentive advertising is undertaken to remind the customers of the company's products.
ग्राहकांना कंपनीच्या उत्पादनांची आठवण करून देण्यासाठी रिटेंटिव्ह जाहिराती हाती घेतल्या जातात.
 - Integrated Marketing Communication is Continuous activity.
इंटीग्रेटेड मार्केटिंग कम्युनिकेशन ही सतत चालणारी क्रिया आहे.
 - Advertising can lead to economies of large scale.
जाहिरातीमुळे मोठ्या प्रमाणावर अर्थव्यवस्था होऊ शकते.
 - Creative advertising helps to increase demand for the goods.
क्रिएटिव्ह जाहिराती वस्तूची मागणी वाढवण्यास मदत करतात.
 - Brand loyalty does not contribute towards brand equity.
ब्रँड निष्ठा ब्रँड इक्विटीमध्ये योगदान देत नाही.
 - Brand crisis does not lead to loss to the company.
ब्रँड संकटामुळे कंपनीचे नुकसान होत नाही.
 - Consumer advertising is directed towards the industrial buyers that produce consumer goods.
ग्राहक जाहिराती ही ग्राहकोपयोगी वस्तूचे उत्पादन करणाऱ्या औद्योगिक खरेदीदारांच्या दिशेने केली जाते.
 - Global ad agencies have presence in limited number of countries.
जागतिक जाहिरात एजन्सी मर्यादित देशांमध्ये अस्तित्वात आहेत.
 - Generic advertising is also called primary advertising.
सामान्य जाहिरातीला प्राथमिक जाहिरात असेही म्हणतात.
 - Social Advertising is also known as welfare advertising.
सामाजिक जाहिरातींना कल्याणकारी जाहिरात असेही म्हणतात.

Q.2 **Answer ANY TWO of the following:** [15]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या:

- Discuss the key stakeholders or participants involved in the advertising.
जाहिरातीमध्ये सामील असलेल्या प्रमुख भागधारकांची किंवा सहभागींची चर्चा करा.
- Elaborate the Features of Advertising.
जाहिरातीची वैशिष्ट्ये विस्तृत करा.
- Discuss the Classification of advertising based on Geographic Area and Audience.
भौगोलिक क्षेत्र आणि प्रेक्षक यावर आधारित जाहिरातींच्या वर्गीकरणावर चर्चा करा.

Q.3 **Answer ANY TWO of the following:** [15]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या:

- Describe the services of an advertising agency.
जाहिरात एजन्सीच्या सेवेचे वर्णन करा.

(P.T.O)

SYBA-III-REG/ATKT-OCT-2023-ADVERTISING

- B) Explain the Factors to be considered while selecting an Ad Agency.
जाहिरात एजन्सी निवडताना विचारात घ्यायचे घटक स्पष्ट करा.
- C) Enumerate the core skills required for a successful career in advertising.
जाहिरातीतील यशस्वी करिअरसाठी आवश्यक असलेल्या मुख्य कौशल्यांची गणना करा.

Q.4 **Answer ANY TWO of the following:** [15]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या:

- A) Explain the Economic Impact of Advertising.
जाहिरातीचा आर्थिक प्रभाव स्पष्ट करा.
- B) Elaborate on various forms of dishonest or unethical advertising practices.
अप्रामाणिक किंवा अनैतिक जाहिरात पद्धतींच्या विविध प्रकारांबद्दल तपशीलवार सांगा.
- C) Clarify the role of the Advertising Standards Council of India (ASCI).
Advertising Standards Council of India (ASCI) ची भूमिका स्पष्ट करा.

Q.5 **Answer ANY TWO of the following:** [15]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या:

- A) Explain the various factors influencing Brand Equity.
ब्रँड इक्विटीवर परिणाम करणारे विविध घटक स्पष्ट करा.
- B) Outline the features of rural advertising.
ग्रामीण जाहिरातीची वैशिष्ट्ये सांगा.
- C) Describe the different methods for building a brand's image.
ब्रँडची प्रतिमा तयार करण्याच्या विविध पद्धतींचे वर्णन करा.

Q.6 **Write short notes: (ANY FOUR)** [20]

कोणत्याही चार वर टीपा लिहा:

- A) Integrated Marketing Communication
इंटीग्रेटेड मार्केटिंग कम्युनिकेशन
- B) Reasons for Client Turnover
क्लायंट टर्नओव्हरची कारणे
- C) Agency Compensation
एजन्सी भरपाई
- D) Pro-Bono Advertising
प्रो-बोनो जाहिरात
- E) Advocacy Advertising
वकिली जाहिरात
- F) Green Advertising
ग्रीन जाहिरात

SYBA-III-REG-OCT-2023-SOCIOLOGY-II

Time: 03 hrs

Max. Marks. 100

- Note: 1) **ALL** questions are **COMPULSORY**.
सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) Figures to the right indicate marks allotted.
उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- Q.1 **Write Short Notes: (ANY FIVE)** [25]
कोणत्याही पाच वर टीपा लिहा:
- A) D.P Mukherjee's 'Modern Indian Culture: A Sociological Study'
डी.पी. मुखर्जी यांचे 'आधुनिक भारतीय संस्कृती: एक समाजशास्त्रीय अभ्यास'
- B) Leela Dube's 'Women and Kinship'
लीला दुबे यांची 'वुमन अँड किनशिप'
- C) OBC's Mobilization
ओबीसींचे एकत्रीकरण
- D) GAD Model
GAD मॉडेल
- E) Economy of Maharashtra
महाराष्ट्राची अर्थव्यवस्था
- F) Mumbai Tourism
मुंबई पर्यटन
- G) Growth of Sociology in India
भारतातील समाजशास्त्राची वाढ
- H) Leela Dube's Kinship and Gender in South and South East Asia: Patterns and Contrasts
लीला दुबे यांचे दक्षिण आणि दक्षिण पूर्व आशियातील नातेसंबंध आणि लिंग: नमुने आणि विरोधाभास
- Attempt ANY FIVE of the following:**
खालीलपैकी कोणत्याही पाच प्रश्नांची उत्तरे द्या:
- Q.2 Write a detailed note on G.S. Ghurye with special reference to his 'Theoretical Approaches and Methodical Application'. [15]
जी.एस. घुर्ये यांच्या 'सिद्धांतिक दृष्टीकोन आणि पद्धतशीर उपयोजना'च्या विशेष संदर्भात सविस्तर टीपा लिहा.
- Q.3 Write a detailed note on Mahatma Jyotiba Phule. [15]
महात्मा ज्योतिबा फुले यांच्यावर सविस्तर टीपा लिहा.
- Q.4 Write a detailed note on Leela Dube with special reference to her books. [15]
लीला दुबे यांच्या पुस्तकांच्या विशेष संदर्भासह सविस्तर टीपा लिहा.
- Q.5 Write a detailed note on Dalit Mobilization. [15]
दलित एकत्रीकरणावर सविस्तर टीपा लिहा.
- Q.6 Write a detailed note on 'Gender and Development'. [15]
'लिंग आणि विकास' या विषयावर सविस्तर टीपा लिहा.
- Q.7 Write a detailed note on major castes and tribes in India. [15]
भारतातील प्रमुख जाती आणि जमातींची तपशीलवार टीपा लिहा.
- Q.8 Write a detailed note on 'Women and Tourism'. [15]
'महिला आणि पर्यटन' या विषयावर सविस्तर टीपा लिहा.
- Q.9 Write a detailed note on the regional diversity in Maharashtra. [15]
महाराष्ट्रातील प्रादेशिक विविधतेवर तपशीलवार टीपा लिहा.

७७०७७७

SYBA-III-REG-OCT-2023-SOCIOLOGY-III

Time: 03 hrs

Max. Marks. 100

Note: Figures to the right indicate marks allotted.
उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- Q.1 **Write Short Notes: (ANY FIVE)** [25]
कोणत्याही पाच वर टीपा लिहा:
- A) Role of ILO in Migrant Concerns
स्थलांतरित चिंतेत ILO ची भूमिका
 - B) Right to the City
शहराचा हक्क
 - C) Digital Activism
डिजिटल सक्रियता
 - D) Right to health in India
भारतात आरोग्याचा अधिकार
 - E) Types of Prisons
तुरुंगांचे प्रकार
 - F) Parole
पॅरोल
 - G) Role of Women in Environmental Concerns
पर्यावरणविषयक चिंतांमध्ये महिलांची भूमिका
 - H) Prosecution Wing
अभियोग विंग
- Attempt ANY FIVE of the following:**
खालीलपैकी कोणत्याही पाच प्रश्नांची उत्तरे द्या:
- Q.2 Henry Lefebvre's, 'Right to the City'. [15]
हेन्री लेफेव्रे, 'राइट टू द सिटी'.
- Q.3 Write a detailed note on 'Patterns of Migration: Case Study of Mumbai'. [15]
स्थलांतराचे नमुने: मुंबईची केस स्टडी यावर तपशीलवार नोंद लिहा.
- Q.4 Write a detailed note on Eco Feminism. [15]
इको फेमिनिझम वर सविस्तर टीपा लिहा.
- Q.5 Write a detailed note on 'Right to Public Health' with special emphasis on the neglect of Public Health Infrastructure and Policy making. [15]
सार्वजनिक आरोग्याच्या पायाभूत सुविधा आणि धोरणनिर्मितीकडे दुर्लक्ष करण्यावर विशेष भर देऊन 'सार्वजनिक आरोग्याचा अधिकार' या विषयावर तपशीलवार नोंद लिहा.
- Q.6 Write a detailed note on 'Disability Act'. [15]
'अपंगत्व कायदा' वर तपशीलवार नोंद लिहा.
- Q.7 What are the 'Rights and Duties' of the people. [15]
लोकांचे 'हक्क आणि कर्तव्य' काय आहेत.
- Q.8 Write a detailed note on the need for reforms in the criminal justice system. [15]
फौजदारी न्याय व्यवस्थेतील सुधारणांच्या आवश्यकतेवर तपशीलवार नोंद लिहा.
- Q.9 Write a detailed overview of the Criminal Justice System in India. [15]
भारतातील फौजदारी न्याय व्यवस्थेचे तपशीलवार विहंगावलोकन लिहा.

०३१०१०२३

SYBA-III-REG/ATKT-OCT-2023-PHILOSOPHY-III

Time: 03 hrs

Max. Marks. 100

Note: 1) **ALL** questions are **COMPULSORY**.

सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

2) Figures to the right indicate full marks.

उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

3) Each question carries equal marks.

प्रत्येक प्रश्नाला समान गुण आहेत.

- Q.1 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]
खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:
- A) Discuss the relationship of Brahman and Atman in Upanishadic philosophy.
उपनिषदिक तत्त्वज्ञानातील ब्रह्म आणि आत्मा यांच्या संबंधांची चर्चा करा.
- B) Elaborate the Shad Darshanas of Indian Philosophy.
भारतीय तत्त्वज्ञानातील षड दर्शने विस्तृत करा.
- C) General features of Schools of Indian Philosophy.
भारतीय तत्त्वज्ञानाच्या शाळांची सामान्य वैशिष्ट्ये.
- Q.2 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]
खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:
- A) Discuss Charvaka epistemology?
चार्वाक ज्ञानशास्त्राची चर्चा करा?
- B) What are the essential tenets of Charvaka Philosophy?
चार्वाक तत्त्वज्ञानाचे आवश्यक सिद्धांत कोणते आहेत?
- C) Give a critical appraisal of Carvaka Ethics (Hedonism).
चार्वाक नीतिशास्त्र (हेडोनिझम) चे टिकात्मक मूल्यांकन करा.
- Q.3 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]
खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:
- A) Discuss the fundamental elements of the Jain Philosophy.
जैन तत्त्वज्ञानाच्या मूलभूत घटकांची चर्चा करा.
- B) Explain the Jaina classification of reality.
वास्तविकतेचे जैन वर्गीकरण स्पष्ट करा.
- C) What are the three jewels (Tri-Ratnas) as outlined in Jainism?
जैन धर्मात तीन दागिने (त्रिरत्न) कोणते आहेत?
- Q.4 **Attempt ANY TWO of the following:** [20]
खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:
- A) Discuss the Eight-Fold Path in Buddhism.
बौद्ध धर्मातील आठ पट मार्गावर चर्चा करा.
- B) Critically analyze the noble truths of Buddhist Philosophy.
बौद्ध तत्त्वज्ञानातील उदात्त सत्यांचे विवेचन करा.
- C) Explain the Buddhist theory of Anatmavada.
अनात्मवादाचा बौद्ध सिद्धांत स्पष्ट करा.

(P.T.O)

Q.5

Write short notes on: (ANY TWO)

[20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर टीप लिहा:

- A) Vedic Cosmology
वैदिक कॉस्मॉलॉजी
- B) Ultimate reality of life according to Charvakas
चार्वाकांच्या मते जीवनाचे अंतिम वास्तव
- C) Panch Mahavratas
पाच महाव्रत
- D) 5 Silas according to Buddhism
बौद्ध धर्मानुसार 5 सिलास

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय